

Sygn. akt I C 194/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Powalska

Protokolant: Magdalena Kierniakiewicz

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. N.**

przeciwko **H. S.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu 19 października 2011 r. przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej V Wydział Gospodarczy w sprawie o sygnaturze akt V GNC 4415/11, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 22 grudnia 2011 r. i z dnia 20 czerwca 2013 r. , obejmującego należność w wysokości 65.508,80 złotych, ustawowe odsetki od dnia 9 lutego 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.436 złotych jako zwrot kosztów procesu, w zakresie przysługującym wierzycielce H. S.;
2. zasądza od pozwanej H. S. na rzecz powódki M. N. kwotę 8.084 (osiem tysięcy osiemdziesiąt cztery) złote tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 194/13

UZASADNIENIE

W dniu 19 sierpnia 2013 r. (data wpływu) powódka M. N. wystąpiła przeciwko H. S. z powództwem o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej V Wydział Gospodarczy w dniu 19 października 2011 r. o sygnaturze akt V GNC 4415/11 opatrzonego klauzulą wykonalności zasądzonego od powódki na rzecz pozwanej kwotę 65.508,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 lutego 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.436 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Powódka domagała się również zasądzenia na jej rzecz od pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenie powódka argumentowała, że opisany wyżej tytuł wykonawczy został pierwotnie wydany przeciwko niej i P. G., jako współnikom spółki cywilnej, której to działalności dotyczyło roszczenie H. S.. Wskutek podejmowanych przez strony dalszych czynności procesowych powódka okazała się jedynym dłużnikiem pozwanej H. S. i na podstawie przedmiotowego tytułu postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte wyłącznie wobec niej. W sprawie, w której wydano tytuł wykonawczy powódkę oraz P. G. łączyło współuczestnictwo jednolite. Wobec tego zdaniem M. N., choć sprzeciw został skutecznie wniesiony jedynie przez P. G., to utrata mocy nakazu zapłaty jest skuteczna wobec wszystkich współuczestników, w tym również względem powódki. Ponadto powódka podniosła zarzut potrącenia twierdząc, po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie w nim stwierdzone

wygasło. Jak podała, zobowiązania objęte przedmiotowym tytułem wygasły wskutek złożenia w dniu 12 sierpnia 2013 r. przez M. N. i P. G. pisemnego oświadczenia woli o potrąceniu wierzytelności, wobec czego nastąpiło umorzenie wierzytelności przysługującej pozwanej względem M. N. i która to wierzytelność była dochodzona przez pozwaną w sprawie V GNc 4415/11 i jest obecnie przedmiotem postępowania egzekucyjnego.

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 10 lutego 2014 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa, ewentualnie o odrzucenie pozwu w całości na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. argumentując, że o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami toczy się sprawa o sygn. akt V Gc 431/12 przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu, Wydział V Gospodarczy, a ponadto sprawa o to samo roszczenie została już prawomocnie osądzona przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy w sprawie V GNc 4415/11. Pozwana podniosła zarzut braku biernej legitymacji procesowej po jej stronie do występowania w niniejszej sprawie, powołując się na fakt wyzbycia się wierzytelności na rzecz osoby trzeciej oraz domagała się przy tym zasądzenia od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 27 czerwca 2014 r. pełnomocnik powódki wskazał jako zasadniczą podstawę faktyczną roszczenia o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności okoliczność wyzbycia się przez pozwaną wierzytelności objętej przedmiotowym tytułem wykonawczym na mocy umowy sprzedaży z dnia 4 grudnia 2013 roku i utratę tym samym przez pozwaną statusu wierzyciela egzekwującego.

Postanowieniem z 27 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu odmówił odrzucenia pozwu uznając, że nie zostały w sprawie spełnione przesłanki wynikające z treści art. 199 § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu nie zachodziła tożsamość roszczeń rzutujących na przyjęcie lis pendens ze sprawą V GC 431/12 i res iudicata w związku ze sprawą V GNc 4415/11. Powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone przez pozwaną H. S. zażaleniem, które mocą postanowienia wydanego przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie I Acz 1829/14 zostało oddalone.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strony łączyły stosunki finansowe wynikające z umów cywilno - prawnych zawartych między M. N. oraz P. G. jako współnikami spółki cywilnej (...) z siedzibą w N. i H. S. (...) PHU (...), (bezsporne).

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 19 października 2011 r. w postępowaniu upominawczy przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu w sprawie z powództwa H. S. przeciwko M. N. i P. G. o sygnaturze V GNc 4415/11 zobowiązano pozwanych do zapłaty solidarnie na rzecz H. S. kwoty 65.508,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W dniu 22 grudnia 2011 r. orzeczeniu temu nadano klauzulę wykonalności. Pozwani wnieśli sprzeciw od powyższego nakazu wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego złożenia. Z uwagi na odrzucenie złożonego przez pozwanych sprzeciwu i zaskarżenia przez nich tej czynności zażaleniem, Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowieniem z 25 lutego 2013 r. uchylił orzeczenie w zakresie dotyczącym P. G., a w zakresie odnoszącym się do M. N. – zażalenie oddalił. W dniu 20 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 19 października 2011 r. przeciwko M. N.. Pismem z 20 maja 2013 r. H. S. wezwała M. N. do zapłaty kwoty 65.508,80 zł tytułem należności głównej zasądzonej nakazem zapłaty, (dowód: postanowienie z uzasadnieniem k. 13 -18, k. 19-25, pismo k 26).

W oparciu o wspomniany tytuł wykonawczy, na wniosek H. S. z dnia 24 czerwca 2013 r wszczęto przeciwko M. N. postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygnaturze Km 407/13 prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sieradzu B. R.. W ramach prowadzonej egzekucji zajęto m.in. udziały M. N. w spółce (...) Sp. z o.o. oraz wynagrodzenie za pracę (dowód: zajęcie wierzytelności k. 34-35, zajęcie udziałów k. 36-37, zajęcie k. 351).

W dniu 12 sierpnia 2013 r. M. N. i P. G. złożyli oświadczenie w przedmiocie potrącenia posiadanej względem H. S. wierzytelności o zapłatę kwoty 91.316,80 zł z tytułu kar umownych naliczonych na podstawie umowy o roboty budowlane z 22 lutego 2010 r. (dowód: oświadczenie k. 39, kserokopia umowy k. 55-58).

W dniu 4 grudnia 2013 r. H. S. zawarła z M. J. umowę cesji, na podstawie której pozwana przeniosła na rzecz nabywcy wierzytelność przysługującą jej na podstawie nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej w dniu 19 października 2011 r. w sprawie V GNc 4415/11 wobec M. N. o wartości 65.508,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 9 lutego 2011 r. oraz kosztami procesu w kwocie 4.436 zł, (dowód: umowa cesji k. 108 - 110).

W dniu 4 grudnia 2013 r. H. S. w sprawie V GNc 1091/13 cofnęła powództwo przeciwko P. G., wobec którego postanowieniem z 29 stycznia 2014 r. postępowanie umorzono, (dowód: pismo k. 165).

Postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sieradzu B. R. z 24 marca 2014 r. postępowanie egzekucyjne z wniosku H. S. przeciwko M. N. zostało zawieszono (dowód: postanowienie k. 176).

W dniu 9 października 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej V Wydział Gospodarczy w sprawie o sygn. akt V GCo 249/14 nadał nakazowi zapłaty z 19 października 2011 r. klauzulę wykonalności na rzecz M. J. w stosunku do M. N.. Na wniosek wierzyciela M. J., w dniu 13 listopada 2014 r. podjęto postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 407/13, (dowód: postanowienie k. 298, postanowienie k. 300).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych wyżej dowodów. Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których treści i autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie bez konieczności przeprowadzania postępowania dowodowego w części wykraczającej poza dokumenty złożone w sprawie.

Rozstrzygnięcie zasadza się bowiem na ocenie skutków prawnych jednego tylko faktu, z którego obie strony wywodziły odmienne konsekwencje procesowe. Chodzi o dokonanie w dniu 4 grudnia 2013 r. sprzedaży wierzytelności objętej kwestionowanym w sprawie niniejszej tytułem wykonawczym, pomiędzy H. S. a M. J.. Fakt ten podniosła powódka, twierdząc, że jest to wystarczająca podstawa do uwzględnienia powództwa, niezależnie od oceny pozostałych zdarzeń przywoływanych w uzasadnieniu pozwu. Sąd Okręgowy podziela ten pogląd. Przepis art. 840 k.p.c. przewiduje możliwość żądania przez dłużnika pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności powołując się na przesłanki określone w tym przepisie. Podstawę prawną żądania powódki w niniejszej sprawie stanowi art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c., w świetle którego dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Powołana regulacja stwarza podstawę do zniweczenia tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania. Celem tzw. powództwa opozycyjnego (przysługującym dłużnikowi) jest udaremnienie możliwości przeprowadzenia jakiegokolwiek egzekucji na podstawie określonego tytułu wykonawczego. Użyty w art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. termin "zdarzenie" należy do dziedziny prawa materialnego. Oznacza to, że "zdarzeniami" w rozumieniu tego przepisu są wyłącznie zdarzenia leżące u podstawy świadczenia wynikającego z zobowiązania dłużnika objętego tytułem egzekucyjnym lub w przypadku art. 786, 788, 791 k.p.c. - stojące u podstaw z klauzuli wykonalności (jak SN w wyroku z 26 lipca 2012 r., II CSK 760/11 LEX nr 1215616). Zmiana wierzyciela należy do zdarzeń, wskutek których zobowiązanie wygasa (wyrok z 23 kwietnia 2013 r. Sadu Apelacyjnego w Łodzi, IACa 1421/12, lex 1324708). Skuteczność żądania powództwa przeciwegzekucyjnego (art. 840 § 1 k.p.c.) uzależniona jest od wykazania przez stronę powodową nieistnienia obowiązku objętego tytułem wykonawczym (art. 6 k.c. i 232 k.p.c.) (jak SA w K. w wyroku z 31 marca 2010 r., I ACa 49/10). Wprawdzie pozwana w końcowej części procesu powoływała się na okoliczność, iż kwestionowany tytuł wykonawczy nie istnieje, wobec nadania klauzuli wykonalności przedmiotowemu nakazowi zapłaty z dnia 19 października 2011 r. na rzecz M. J., przy jednoczesnym uchyleniu postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności na rzecz H. S., ale okoliczność ta nie jest prawdziwa. Analiza postanowienia z dnia 9 października 2014 r. wydanego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej V Wydział Gospodarczy w sprawie o sygn. akt V GCo 249/14, wskazuje na istnienie jedynie treści co do nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego H. S.. Zatem kwestionowany w sprawie tytuł wykonawczy nadal istnieje. Tytuł wykonawczy

bowiem, którym jest zgodnie z treścią art. 776 zdanie drugie k.p.c. tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, na rzecz jednak konkretnej, określonej osoby, jest innym tytułem wykonawczym niż tytuł wykonawczy, którym jest ten sam tytuł egzekucyjny, ale zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz innej osoby. Skoro więc doszło do niekwestionowanego wyzbycia się wierzytelności przez pozwaną i nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu na rzecz jej następcy prawnego, to w relacji stosunku zobowiązaniowego pomiędzy M. N. a H. S. doszło do wygaśnięcia zobowiązania i to w okresie po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Zachodzi więc konieczność unicestwienia tego tytułu poprzez pozbawienie go wykonalności w całości w jakiej funkcjonował dotąd na rzecz H. S.. Nie ma przy tym decydującego znaczenia fakt, że pozwana nie prowadzi aktywnie egzekucji z tego tytułu przeciwko powódce. Po zawieszeniu bowiem postępowania egzekucyjnego w dniu 24 marca 2014 r. z inicjatywy zresztą pozwanej, zostało ono podjęte i jest prowadzone na wniosek nowego wierzyciela – M. J.. Dopóki formalnie istnieje tytuł wykonawczy, uprawniony z niego wierzyciel w każdym czasie może powrócić do zaniechanej wcześniej egzekucji, a to stwarza stan niepewności i zagrożenia egzekucją dla dłużnika.

Dlatego niezależnie od oceny pozostałych podniesionych w pozwie zarzutów, w tym skuteczności zarzutu potrącenia i jego skutków prawnych, powództwo jest zasadne przez pryzmat wygaśnięcia zobowiązania, jako skutku sprzedaży wierzytelności dokonanej na mocy umowy z dnia 4 grudnia 2013 r.

Okoliczność tę w postaci wyzbycia się wierzytelności, przywołała także pozwana wywodząc z niej podstawę uznania braku po jej stronie biernej legitymacji procesowej. Zarzut ten nie jest zasadny. Istota bowiem powództwa przeciwegzekucyjnego, w kontekście powyższego wyводу pozwala uznać, że pozwana zachowuje bierną legitymację procesową i to niezależnie od tego czy zbycie prawa nastąpiło przed czy po wytoczeniu powództwa (art. 192 pkt 3 k.p.c.), gdyż w innej konfiguracji przeprowadzenie takiego postępowania na gruncie art. 840 k.p.c. byłoby niemożliwe, zwłaszcza, że w procesie nie pojawił się po stronie pozwanej następca prawny H. S., gdyż żadna ze stron o to nie wnosiła.

Z tych względów, opatrzony klauzulą wykonalności na rzecz H. S. tytuł egzekucyjny w postaci nakazu zapłaty z dnia 19 października 2011 r. nie może dalej funkcjonować w obrocie prawnym z uwagi na zmianę strony zobowiązania i utratę przez pozwaną statusu wierzyciela, a w konsekwencji wygaśnięcia zobowiązania pomiędzy stronami niniejszego postępowania.

Tym samym w przedmiotowej sprawie zachodziły podstawy do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wystawionego na rzecz pierwotnego wierzyciela - H. S. przeciwko M. N., obejmującego nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej V Wydział Gospodarczy w dniu 19 października 2011 r. o sygnaturze akt V GNc 4415/11 opatrzony klauzulą wykonalności w dniu 20 czerwca 2013 r.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98§1 k.p.c. Obciążają one przegrywającą proces pozwaną. Powódka poniosła w sprawie następujące koszty: 4.467 zł – opłata od pozwu, 3.617 – koszty zastępstwa prawnego. W tym stanie rzeczy, na podstawie powyższego przepisu oraz § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) Sąd zasądził od H. S. na rzecz powódki zwrot poniesionych przez nią kosztów tj., 8.084 zł.